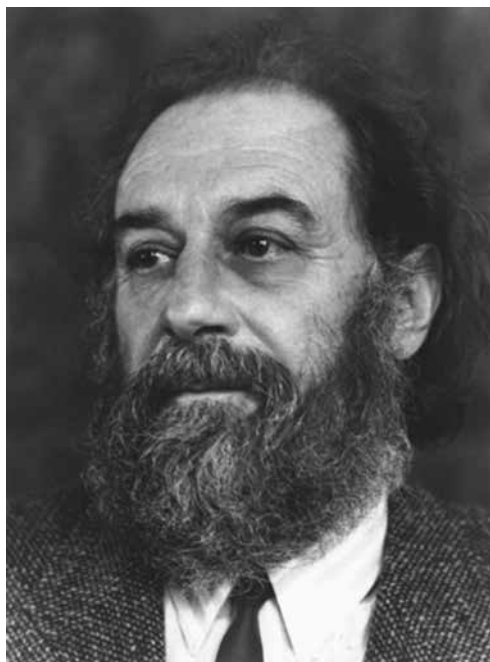

dr. sc. Tomislav Galović
Odsjek za povijest
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Akademik Eduard Hercigonja (1929. – 2022.). *Vječna spomen trudniku takovom!*

(Fotografija: <https://www.info.hazu.hr/clanovi/hercigonja-eduard/>)

Ugledni hrvatski filolog, paleoslavist, kroatist i cijenjeni povjesničar književnosti Eduard Hercigonja preminuo je u subotu 21. svibnja 2022. u rodnom Zagrebu, u 93. godini života. Riječ je o jednom od najzaslužnijih istraživača hrvatskoga književnog srednjovjekovlja koji je gotovo cijeli svoj radni vijek – profesorski i istraživački – punih 37 godina proveo na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Eduard Hercigonja rođen je u Zagrebu 20. kolovoza 1929. od oca Rudolfa i majke Zlate. Osnovnu je školu i realnu gimnaziju završio u Sisku gdje mu je živjela obitelj. Nakon mature odlučuje se za studij slavistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. I prije stjecanja diplome započeo je raditi na sisačkoj gimnaziji. Diplomirao je 1953., a za asistenta na Katedri za staroslavenski jezik Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a koju je tada vodio prof. dr. Josip Hamm (1905. – 1986.), izabran je 1957. godine. Zbog odlaska

prof. Hamma 1960./1961. na mjesto redovitoga profesora slavenske filologije i na funkciju voditelja Katedre za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Beču tada asistent E. Hercigonja preuzima sva zaduženja na Katedri. Kao zanimljivost istaknimo kako – iako bez doktorata – biva postavljen, uz nadzor prof. dr. Ljudevita Jonkea, za voditelja Katedre za staroslavenski jezik na tadašnjem Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Kasnije će toj katedri s pravom biti proširen naziv u Katedru za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljaštvo, a opravdanje istoga nalazi se upravo i u istraživačkim rezultatima prof. Hercigonje.

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu prof. Hercigonja 19. svibnja 1970. brani doktorsku disertaciju pod naslovom „Jezik glagoljaške ne-liturgijske književnosti XV. stoljeća i Petrisov zbornik“ (knj. I/II). Iste je godine izabran u znanstveno-nastavno zvanje docenta, a potom je slijedila njegova sveučilišna profesorska karijera. Za izvanrednog profesora izabran je 1974., a za redovitog 1977. godine. Osim matične katedre, od akad. god. 1980./1981. bio je voditelj i Katedre za slavenske pismene sustave na (novoutemeljenom) Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Osim toga na matičnom je fakultetu bio prodekan za znanstveno-nastavna pitanja i predsjednik Komisije za organizaciju nastave i znanstvenoistraživački rad. Bio je zamjenik pročelnika te od 1990. do 1992. pročelnik Odsjeka za kroatistiku. Obavljao je i neke druge funkcije.

Nastavu je, dakako, držao i na poslijediplomskom studiju te bio mentorom brojnim studentima i studenticama prilikom izrada njihovih magistarskih i doktorskih radnji. No, upitajmo se kakav je prof. Hercigonja bio prema studentima? Odgovor glasi ovako: „Po naravi blag, u ophođenju osjetljiv i pažljiv, profesor Hercigonja ipak je vrlo odlučno i dosljedno štutio dostojanstvo struke ostavljajući praznima indekse onih koji nisu pokazivali dostatnu mjeru upućenosti u predmet“ (Stj. Damjanović).

Kao vanjski suradnik prof. Hercigonja je držao nastavu iz staroslavenskog jezika na Pedagoškom fakultetu u Osijeku i na Pedagoškom fakultetu u Rijeci, iz kojih će kasnije izrasti današnji Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Odsjek za hrvatski jezik i književnost) i Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci (Odsjek za kroatistiku). Stoga ne treba čuditi da ga je, primjerice, Sveučilište Josip Juraj Strossmayer u Osijeku izabralo u počasno zvanje *sveučilišnog savjetnika* (1993.).

U godini kada je postao redovitim profesorom biva izabrana za člana suradnika tadašnje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (JAZU) u Zagrebu. Desetak godina kasnije, točnije rečeno 1986. postaje izvanredni, a 1991. i redoviti član, ali sada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) u njezinu Razredu za filološke znanosti. U tome je statusu bio punih trideset godina (24. srpnja 1991. – 21. svibnja 2022.).

Prof. Eduard Hercigonja – na čiju je formaciju osim prof. Hamma puno utjecao prof. dr. Stjepan Ivšić (1884. – 1962.) – cijeli je svoj znanstveni habitus posvetio istraživanju hrvatske srednjovjekovne književnosti u najširem smislu riječi, napose njezine glagoljaške sastavnice. Vrlo je rano publicirao jednu od svojih prijelomnih studija: „Društveni i gospodarski okviri hrvatskog glagoljaštva od 12. do polovine 16. stoljeća“ (*Croatica* II-2/1971: 7-100). Ovom i

drugim studijama temeljitom analizom dostupnih izvora „oborio je desetljećima u domaćoj i stranoj literaturi nekritički ponavljan stereotip o društveno marginalnome statusu, o siromaštvu i neobrazovanosti hrvatskih glagoljaša“ (Stj. Damjanović). Tim će tragom – istaknimo samo jedan primjer – krenuti i mons. Mihovil Bolonić (1911. – 1984.), istaknuti krčki crkveni povjesničar, nizom radova o ekonomsko-socijalnom stanju krčkih glagoljaša publiciranih u zagrebačkoj *Bogoslovskoj smotri* (1975. – 1978.).

Prof. Hercigonja redovito je izlagao na domaćim, ali i na inozemnim znanstvenim skupovima, te svoje članke i rasprave objavljivao u znanstvenim časopisima i zbornicima. Prihvaćao se i uredničkoga posla u enciklopedijama, leksikonima, zbornicima i periodici.

Profesor Hercigonja ostavio je iza sebe veliki filološko-medievistički opus. Prva njegova knjiga, iako zamišljena kao sinteza, zapravo je temeljita analiza i prikaz hrvatske srednjovjekovne književnosti. Riječ je o knjizi *Srednjovjekovna književnost* koja je objavljena u Zagrebu 1975. godine kao druga knjiga po redu u poznatom i važnom izdavačkom nizu *Povijest hrvatske književnosti* u izdanju Sveučilišne naklade Liber (Biblioteka *Historiae*) i Mladosti, te u – danas nestvarnih – 10 000 otisnutih primjeraka! Povodom izlaska knjige iz tiska Dunja Fališevac je autorski pristup ocijenila ovako, ustvrdivši kako je za prof. Hercigonju „povijest književnosti bar dvoje: s jedne strane to je niz povijesnih, socioloških, filoloških, jezično-stilskih, književnopovijesnih, komparativnih, kulturoloških studija i niz književnoteoretskih razmatranja u vezi s periodizacijom i klasifikacijom srednjovjekovne književnosti“ – odnosno – „put od književnopovijesnih kategorija ka književnoteoretskim zaključcima kao i književnokritičkom vrednovanju, a istodobno i obrnuti put – od književnoteoretskih postavki dolazi do književnopovijesnih sinteza ili, s druge strane, do relevantnih književno-estetskih sudova“ (iz prikaza objavljenog u: *Croatica* IX/11-12 (1978), str. 264-268).

Sažeti pak prikaz uloge i značenja hrvatske književnosti u razvoju slavenskog srednjovjekovlja publicirao je na engleskom jeziku – „The place and the role of Croatian literature in the literary development of the Slavonic middle age“ – u zborniku *Comparative studies in Croatian literature* pod uredništvom Miroslava Bekera (Zagreb: Zavod za znanost i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 1981., str. 9-62).

Nekoliko godina kasnije prof. Hercigonja je sabrao svoje radove te ih u pravilu proširene i dopunjene objavio pod naslovom *Nad iskonom hrvatske knjige. Rasprave o hrvatskoglagoljskom srednjovjekovlju* (Zagreb: Sveučilišna naklada Liber /Biblioteka znanstvenih radova/, 1983.). Tu su – uz druge – okupljani tekstovi koji produbljuju pojedine teme i pitanja koja su u knjizi *Srednjovjekovna književnost* (1975.) zbog ograničena opsega tek spomenuta ili osnovno prikazana. U dvije velike cjeline prezentirano je hrvatskoglagoljsko srednjovjekovlje u književnoj historiografiji (1867. – 1970.) te nov metodološki pristup starim tekstovima i(li) novim temama.

Kada je u ondašnjem Muzejskom prostoru u Zagrebu (danas su to Galerija Klovićevi dvori) od 28. listopada 1985. do 23. veljače 1986. bila postavljena velika i važna izložba „Pisana riječ u Hrvatskoj“, za istu je izložbu i njezin popratni katalog izložbe napisao poglavlje o „Tropismenoj i trojezičnoj

kulturi hrvatskoga srednjovjekovlja (*Pisana riječ u Hrvatskoj*, ur. Josip Bratulić, Zagreb: Muzej MTM /Katalog izložbe 8/, 1985., str. 39-79). Upravo će taj tekst činiti osnovicu knjige *Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja* koja je tiskana u nakladi Matica hrvatska u Zagrebu 1994. godine, u nizu Mala knjižnica Matice hrvatske (kolo 2, knj. 8). Zbog svoje važnosti, preglednosti i činjenične utemeljenosti ta je knjiga 2006. objavljena u drugom, dopunjenom i izmijenjenom izdanju kao *Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja* u Matičinoj Biblioteci Theoria/Θεωρία te ujedno kao *Manualia Universitatis studiorum Zagrabiensis* čim je postala odobreni sveučilišni udžbenik ne samo na Katedri za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljaštvo Odsjeka za kroatistiku već i na drugim odsjecima Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Jedna je ličnost posebno zanimala prof. Hercigonju. Riječ je o franjevcu, piscu i povjesničaru fra Franji Glaviniću (Kanfanar, Istra, 1585. – Trsat, 1652.). Urednički tako potpisuje *Zbornik radova o Franji Glaviniću* (ur. Eduard Hercigonja, urednički odbor Vatroslav Frkin, Eduard Hercigonja i Milan Moguš, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti - Razred za filološke znanosti, Franjevački samostan Trsat - Rijeka i Istarsko književno društvo »Juraj Dobrila« - Pazin, 1989.), te kao predsjednik prethodnu organizaciju znanstvenog skupa „Franjo Glavinić i njegovo doba (s izložbom Glavinićevih djela i rukopisa)“ (Zagreb – Rijeka, 25. – 28. rujna 1986.). O životu i djelu fra Franje Glavinića prof. Hercigonja potom je referirao i na znanstvenom skupu i pisao u zborniku *Kanfanar i Kanfanarština (Zbornik radova sa znanstvenog skupa povodom 900. obljetnice prvog pisanog spomena Kanfanara, Kanfanar, 5. listopada 1996., ur. Josip Bratulić, Kanfanar: Udruga za očuvanje i promociju naslijeđa – Dvegrajci, Kanfanar i “Josip Turčinović” d. o. o., Pazin, 1998., str. 77-106)*. Ti su podatci našli svoje mjesto i u izdanju: *Franjo Glavnić, Povijest Trsata / Postanak Provincije Bosne Hrvatske* (prevoditelji Danilo Klen i Melita Sciuca, Rijeka – Novi Vinodolski: Svetište Majke Božje Trsatske i Naklada Kvarner, 2014.). Radi se o prijevodu djela s latinskoga *Historia Tersattana* i s talijanskoga *Origine della Provincia di Bosna Croatia*. U tom je izdanju prof. Hercigonja autor poglavlja „Franjo Glavnić (1585. – 1652.) – život i djelo (str. 67-77).

Tu je i izdanje: *Urbar modruški od god. 1486.*, priredio Radoslav Lopašić s priložima prof. Hercigonje i Ivana Tironija (Ogulin: Ogranak Matice hrvatske Ogulin / Knjižnica Ogranka Matice hrvatske Ogulin, knj. 5, 1997.). Prilog prof. Hercigonje glasi: „Modruški urbar u okviru društvenih i gospodarskih odnosa hrvatskoga glagoljaštva“.

Od brojnih drugih znanstvenih skupova i kasnije pratećih zbornika spomenimo sudjelovanje prof. Hercigonje na skupu i u zborniku: *Senjski glagoljaški krug 1248. – 1508. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga u Zagrebu 21. i 22. studenog 1994. godine u povodu 500. obljetnice senjskog glagoljskog Misala iz 1494.* (ur. Milan Moguš, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1998.).

Svojim temeljitim i instruktivnim priložima prof. Hercigonja je participirao u prva tri sveska kapitalne i višejezične Akademijine edicije „Hrvatska i Europa – kultura, znanost i umjetnost“ koja je začeta početkom 1990-ih na

poticaj akademika Ivana Supičića i uz pomoć brojnih suradnika. Tako u prvom svesku koji je posvećen *Ranom dobu hrvatske kulture*, dakle srednjem vijeku (VII. – XII. stoljeće), prof. Hercigonja objavljuje studiju „Glagoljaštvo i glagolizam“ (ur. Ivan Supičić, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i AGM, 1997., str. 369-398). Drugo, ponovljeno izdanje bit će objavljeno u Zagrebu 2007. u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Školske knjige. Drugi pak svezak *Hrvatske i Europe*, koji obuhvaća srednji vijek i renesansu (XIII. – XVI. stoljeće), urednički potpisuje upravo prof. Hercigonja, te u njemu prilaže svoju studiju „Glagoljaštvo u razvijenom srednjovjekovlju“ (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Školska knjiga, 2000., str. 169-225). Najzad u trećem svesku *Hrvatske i Europe* koji tematizira barok i prosvjetiteljstvo (XVII. – XVIII. stoljeće) piše o „Glagoljaštvu i glagoljici“ (ur. Ivan Golub, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Školska knjiga, 2003., str. 244-273).

Nekoliko godina kasnije prof. Hercigonja objedinjuje svoje tri navedene studije iz edicije „Hrvatska i Europa“ te ih Hrvatska sveučilišna naklada u Zagrebu 2009. objavljuje pod naslovom: *Tisućljeće hrvatskoga glagoljaštva*. Ista je knjiga doživjela i svoje prijevode na makedonski jezik u nakladi Makedonske akademije znanosti i umjetnosti u Skopju (Едуард Херцигоња, *Илјадалетие на хрватското глаголаштво / A Millenium of Croatian Glagolism*, Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2015.).

Godine 2004. objavljena je knjiga u kojoj su sabrane filološkomedievističke rasprave prof. Hercigonje pod naslovom *Na temeljima hrvatske književne kulture* u uglednom bibliotečnom nizu „Hrvatska jezična baština“ (knj. 4) Matice hrvatske u Zagrebu. Knjiga sadrži 20 rasprava – većinom književnopovijesne tematike te jezične i stilematске raščlambe srednjovjekovnih hrvatskih tekstova pisanih latinicom, ćirilicom i glagoljicom. Dio studija posvećen je istaknutim paleoslavistima. Ovom smo knjigom tako na jednom dobili ukoričene studije koje su iznimno važne za razumijevanje povijesti hrvatske književnosti i kulture. Dovoljno je pogledati pojedine cjeline izabranih studija kako bi tu konstataciju potvrdili (I. Kulturnopovijesne teme, II. Književnomedievistička istraživanja: izdanja tekstova i tekstološke rasprave, III. Jezik i stilematika, IV. Istraživači, V. *Adhortatio ad poenitentiam*) i sve na ukupno 776 stranica knjiškog teksta!

Posljednja knjiga iz pera prof. Hercigonje objavljena je 2017. godine u koautorstvu s Marijom-Anom Dürrigl, znanstvenicom i istraživačicom iz Staroslavenskoga instituta u Zagrebu. Riječ je o knjizi *Hrvatska Aleksandrida* s podnaslovom *Kasni odjek jednoga srednjovjekovnog romana* u izdanju Matice hrvatske, u njezinoj Biblioteci Hrvatska jezična baština. Novi niz (knj. 3). Taj su roman na temelju rukopisa Ivana Derečkaja s početka 17. stoljeća, a koji se čuva u Zbirci rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (R 3495), priredili prof. Hercigonja i Marija-Ana Dürrigl, popratili uvodnom studijom (str. 7-73), napomenama (str. 75-78) i transkripcijom navedena latiničkog rukopisa („Roman o Aleksandru Velikom prema Derečkajevu rukopisu“, str. 79-202) te opremili bilješkama, tumačem imena i naziva (str. 203-207), rječnikom (str. 209-224) i bibliografijom (str. 225-230).

Najzad, kada sve ovo sumiramo – gotovo da i nema medievista i filologa koji nisu posegnuli za nekom od knjiga prof. Hercigonje, a da se nisu ujedno susreli s iznimnim književnim povjesničarem (iako je prvotno bio profesorom staroslavenskoga jezika!) podrobno upućenim kako u suvremene književne teorije tako i u modernu i suvremenu historiografiju odnosno pouzdanim filologom, jezikoslovcem i tekstologom – potpunim istraživačem i autorom.

Eduard Hercigonja bio je prvi počasni član Društva prijatelja glagoljice (DPG). Tu je čast zaslužio zbog svoga zalaganja za osnutak samog Društva, a povise toga za popularizaciju glagoljice. Naime, još je davne 1988. godine u Knjižnici Novi Zagreb – Travno započeo s tečajevima glagoljice prije nego li je formalno utemeljeno Društva prijatelja glagoljice 22. veljače 1993. u Zagrebu. Od drugih aktivnosti spomenimo kako je na redovitoj mjesečnoj tribini DPG-a održao dva zapažena predavanja: *Krbavska bitka u zapisu "suprotiv Turkom" popa Martinca z Grobnika* (4. rujna 1993.) i *Hrvatska glagoljica u europskom kulturnom ozračju od 14. do 16. stoljeća* (14. siječnja 1997.). Danas DPG vrlo uspješno djeluje, ima svoj Mješoviti pjevački zbor „Baščina“, izdaje svoj časopis *Baščina*, održava tribine i druge aktivnosti, a što se ima zahvaliti i prof. Hercigonji i njegovim svekolikim poticajima, savjetima i podršci!

Profesor Hercigonja bio je laureat brojnih uglednih i cijenjenih nagrada i priznanja (Nagrada „Božidar Adžija“, 1976.; Nagrada Grada Zagreba, 1976.; Nagrada „Vladimir Nazor“ /godišnja/, 1984.; Povelja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 1994.; Nagrada „Stjepan Ivšić“, 1995.; Povelja Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku, 1995.; Državna Nagrada za znanost za životno djelo za područje humanističkih znanosti, 2009.).

Profesoru su Hercigonji njegovi studenti, suradnici, prijatelji i poštovatelji u nekoliko navrata posvetili svoje radove. No, kao kuriozitet spomenimo kako mu je njegov asistent i tada redoviti profesor – sada sveučilišni profesor u miru i akademik – Stjepan Damjanović posvetio svoju knjigu *Jedanaest stoljeća nezaborava* (Osijek – Zagreb: Izdavački centar »Revija« i Međunarodni slavistički centar Republike Hrvatske, 1991.) riječima: „Eduardu Hercigonji za njegov šezdeseti rođendan“ želeći tako izraziti „svoju radost i zahvalnost“ što se „u svome znanstvenom i nastavničkom poslu uvijek mogao osloniti na njegovu čestitost i veliko znanje“.

U povodu odlaska u mirovinu prof. Hercigonje njegovi prijatelji, kolege i učenici posvetili su mu trobroj časopisa *Croatica. Prinosi proučavanju hrvatske književnosti* (god. XXVI., sv. 42/43/44., Zagreb 1996.), a čiji je zasebno tiskan omot nosi naslov *Hercigonjin zbornik* ispisan na glagoljici i latinici. Urednički ga potpisuje Stjepan Damjanović, a izdavački Hrvatsko filološko društvo u Zagrebu uz potporu Matice hrvatske. U povodu pak sedamdesetog rođendana akademika Eduarda Hercigonje časopis riječke podružnice Matice hrvatske *Dometi. Znanstveno-kulturna smotra* u br. 7-12, god. IX/1999 (Rijeka 2000.) posvećuje mu zasebni temat. Riječ je o izabranim tekstovima iznesenim na znanstvenom kolokviju posvećenu prof. Hercigonji koji je bio održan 16. studenog 1999. u Vijećnici Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

No, tu se nije stalo. Povodom pak 75. Profesorovoga rođendana objavljen je *Drugi Hercigonjin zbornik*. Također ga je pedantno uredio Stjepan Damjanović, a publicirala Hrvatska sveučilišna naklada u Zagrebu 2005. godine.

U jednom intervju danom 30. lipnja 1990. zadarskom *Narodnom listu* nakon završetka znanstvenog skupa *Glagoljaštvo na zadarskom području [550 godina sv. Ivana]* (Zadar 1990.) prof. Hercigonja je, između ostaloga, istakao sljedeće: „Iako povijesnih izvora važnosnih za rekonstruiranje početaka hrvatske književnosti nema te se zaključci mogu donijeti samo na osnovi dedukcija i analogija, uzimajući u obzir najstarije postojeće tekstove, prvo se književno razdoblje u Hrvata začinja na vrelima crkvenoslavenske baštine. Riječ je o podrazdoblju od suponiranih prapočetaka iz predćirilometodske faze pod kojim je hrvatska kultura stupila u ozračje zajedničke jezično-književne tradicije čijim je dionikom ostala kroz 11. stoljeća. Spominjući Senjski i Omišaljski privilegij (1248. i 1252.) napomenut ću da uslijeđuje faza liturgičkih kodeksa te konstituiranja hrvatskog, uglatog granatog tipa glagoljice... Naglašavam sve to jer je naša srednjovjekovna književnost u osobitu položaju po izuzetno ranom prodoru živog nacionalnog jezika u pisanoj praksi, što je rezultiralo i činjenicom da naša književna tradicija već krajem 11. stoljeća dostojan izranja iz anonimnosti svoje nedokumentirane pretpovijesti. Stoga, doista je smiješno još uvijek »Pet stoljeća hrvatske književnosti« tako nazivati kada je to zapravo – neistinito. Ne znam naime, kako objasniti činjenicu što smo tako sami sebe – osaktili. Ili je i to osebujno izražavanje specifičnog hrvatskog mazo-hizma... (...) Sažeto kazano, ja jednostavno svojim znanstvenim radom želim iznijeti potpunoma drukčije viđenje od nekritički iznijetih teza o »materijalnom siromaštvu«, a po nekima i duhovnom, hrvatskih glagoljaša. Jer sva su ta mišljenja izuzetno paradoksalna. Riječ je dakako o mitologiziranim fikcijama o glagoljašima antifeudalno raspoloženima, izjednačenima u društvenim i gospodarskim mogućnostima sa svojim pastvama. Potonja razmišljanja, svakako imaju svoje uporište, ali i tada djelomice, ako se odnose na razdoblje poslije 15. stoljeća, negdje nakon Krbavske bitke 1493. godine kada se začinje početak pada duhovne snage i prodora glagoljaša u Hrvatskoj. Naime, zar bi mogli neuki, siromašni glagoljaši ispisati onako veličanstven »Misal kneza Novaka«, »Hrvojev misal«, »Novljanski brevijar«, liturgijske kodekse, raskošne inicijale... (...)« (objavljeno u knjizi Tatjane Stupin Lukašević, *Misionari svjetlosti. Odabrani intervjui iz "Narodnog lista"*, Zadar: Narodni list /Posebno izdanje "Narodnog lista"/, 2003., str. 199-204).

Nasljednik prof. Hercigonje – akademik Stjepan Damjanović – povodom smrti svoga Profesora i Učitelja u nekrologu naslovljenom „Tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se“ (*Vijenac. Književni list za umjetnost, kulturu u znanost*, god. XXX, br. 737, od 2. lipnja 2022.) zapisao je: „Rado je, na staroslavenskom, navodio evanđeosku rečenicu »Tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se«. Tako je pozivao studente da se upute u ovladavanje potrebnim znanjima, tako je pozivao istraživače da svim oruđem kojim raspolažu zarone u stare hrvatske tekstove, tako je poticao sebe sama da ostane koncentriran na problem koji istražuje, tako je čuvao usmjerenost i bistrinu svoga znanstveničkoga pogleda i jačao zanos svoga učiteljskoga djelovanja. Stari je hrvatski glagoljaš pozivao svoje čitatelje da čuvaju uspomenu na one koji su poštovali knjige. Ukupno djelo Eduarda Hercigonje poziva nas da poštujemo svoju tradiciju, da je volimo i proučavamo. Njegova iznimna darovitost oplemenjena upornim radom urodila je djelom koje će zauvijek ostati jednim od

vrhunaca hrvatske filologije“. Osim toga konstatira prof. Damjanović: „Kada bismo među hrvatskim filozofima birali onoga koji je napisao najmanje površnih i nedorađenih rečenica, izbor bi pao na Hercigonju: svaku svoju raspravu, svaku svoju knjigu pisao je tako kao da više nikada neće imati priliku o tome pisati – nastojeći temu obraditi što razvedenije i tvrdnje ojačati brojnim i uvjerljivim dokazima.“

Djelo akademika Eduarda Hercigonje nalazi se u temeljima kroatistike i hrvatske slavistike uopće te medievistike, a profesorski rad u sjećanjima njegovih učenika, studenata i suradnika. Na kraju poslužimo se jednim stihom jednog zaslužnog popa glagoljaša iz prve polovine 20. stoljeća, a koji dakako vrijedi i za prof. Hercigonju: *Vječna spomen trudniku takovom!*

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 17 2022.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti,
godina XVII, broj 17, 2022.

Glavni i odgovorni urednik
Ivan Mrnarević

Zamjenik glavnog urednika
Ivan Ćorić

Uredništvo
Petar Bešlić
Ivan Ćorić
Ivana Đorđić
Ivan Mrnarević
Stanka Mujo
Filip Šimunjak
Marko Zidarić

Urednici pripravnici
Tomislav Bilić
Marija Biščan
Ivan Mudrovčić
Tijana Vokal

Redakcija
Petar Bešlić
Tomislav Bilić
Marija Biščan
Ivan Ćorić
Ivana Đorđić
Ivan Mrnarević
Ivan Mudrovčić
Stanka Mujo
Filip Šimunjak
Tijana Vokal
Marko Zidarić

Tajnik Uredništva
Petar Bešlić

Recenzenti
dr. sc. Zrinka Blažević
dr. sc. Irena Bratičević
dr. sc. Neven Budak
dr. sc. Ivana Buljan
dr. sc. Ivana Gubić
dr. sc. Sanja Lazanin
dr. sc. Ana Pavlović

dr. sc. Hrvoje Petrić
dr. sc. Kornelija Jurin Starčević
dr. sc. Goran Sunajko
dr. sc. Filip Šimetin Šegvić
dr. sc. Zrinka Pešorda Vardić

Lektura za hrvatski jezik
Jozo Akrap
Tina Čatlaić
Mislav Graonić
Lea Ivanković
Lorena Lelek
Marija Mrnjavac
Martina Perak
Nika Pulig
Josipa Skenderović
Darko Vasilj
Jakov Zidarić
Matea Žnidarec

Lektura za engleski jezik
Anamarija Brusić

Oblikovanje
Marko Maraković, FF-press

Prijevod s engleskog jezika
Ivan Mrnarević
Marko Perišić
Filip Šimunjak

Prijevod s mađarskog jezika
Saša Vuković

Izdavač
Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Tisak
Studio Moderna d.o.o.

Naklada
Tiskano u 100 primjeraka.

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim radovima izražavaju isključivo stavove i mišljenja autora i ne predstavljaju nužno stavove i mišljenja uredništva i izdavača.

Izdavanje ovog časopisa financirano je novcem dobivenim na natječaju za studentske projekte Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i sredstvima koje je ustupio Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta.

Redakcija časopisa Pro tempore iskreno zahvaljuje Odsjeku na financijskoj podršci.

Časopis se ne naplaćuje.

Adresa uredništva

Odsjek za povijest
(za: Uredništvo Pro tempore)
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Ivana Lučića 3, 10 000 Zagreb

Kontakt

casopis.protempore@gmail.com

Web-stranica

<https://protempore.ffzg.unizg.hr/>